

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Бізнес-планування та створення стартапів»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітні програми	«Управління проектами»
Тривалість викладання	1-й семестр (1 та 2 чверті)
Кількість кредитів	3 кредити ECTS (90 годин)
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні заняття:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
Кафедра, що викладає

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5463>
Прикладної економіки, підприємництва та
публічного управління

Викладачі:

Шаповал Вадим Анатолійович (лекції)

доцент, канд. екон. наук, доцент

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/shapoval/shapoval.php>

E-mail:

shapoval.v.a@nmu.one

Літвінов Юрій Ігорович (практичні заняття)

канд. техн. наук

Персональна сторінка

<https://pe.nmu.org.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi/litvinov/litvinov.php>

E-mail:

litvinov.yu.i@nmu.one

1. Анотація до курсу

Курс "Бізнес-планування та створення стартапів" спрямований на поглиблене вивчення процесу бізнес-планування, зокрема створення успішного стартапу. Увага приділятиметься основним етапам бізнес-планування, включаючи аналіз ринку, розробці стратегії, маркетинговому та виробничому планам. Вони також дізнаються про ключові аспекти створення стартапів, включаючи вибір бізнес-ідеї, пошук інвестицій та розвитку бізнес-моделі. Учасники курсу матимуть можливість вивчити практики відомих бізнесів, проаналізувати їх успіхи та невдачі, використати ці знання для професійної кар'єри в корпоративному середовищі або започаткування власних інноваційних бізнес-проектів.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти компетентностей стосовно планування бізнес-проектів, зокрема стартапів, з урахуванням чинників ділового середовища та комплексу управлінських завдань різного функціонального змісту.

Завдання курсу:

- систематизація та поглиблення знань про процес бізнес-планування;
- опанування інструментарію обґрунтування рішень з розвитку бізнесу;

- набуття компетентностей заснування та управління стартап-бізнесом.

3. Результати навчання

- управляти процесом розробки бізнес-моделі нового або розвитку існуючого проекту, зокрема за концепцією стартапу;
- визначати методичні особливості роботи з бізнес-планами для різних потреб суб'єктів підприємництва;
- організовувати розробку бізнес-планів та їх презентацію стейкхолдерам.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Теоретичні засади бізнес-планування

- 1.1. Аналіз бізнес-планування як процесу
- 1.2. Аналіз процесу створення цінності в бізнес-проекті
- 1.3. Методологія розробки бізнес-моделі проекту
- 1.4. Інструментарій роботи зі стейкхолдерами бізнес-проектів
- 1.5. Спільне формування споживчої цінності (концепція DART)
- 1.6. Стартапи, стартап-екосистема

2. Методичні підходи до розробки бізнес-планів

- 2.1. Класифікація бізнес-планів
- 2.2. Стандарти розробки бізнес-плану
- 2.3. Загальна методологія розробки бізнес-плану

Тестове завдання №1 (лекційні теми 1-2)

3. Підготовча стадія розробки бізнес-планів

- 3.1. Логіка підготовчої стадії планування бізнес-проекту
- 3.2. Етапи життєвого циклу стартапів
- 3.3. Формування системи цілей бізнес-проекту
- 3.3. Проектний підхід до планування бізнесу

4. Планування змісту робіт за розділами бізнес-плану

- 4.1. Аналіз споживачів та розробки продукту
- 4.2. Аналіз галузі та конкурентів
- 4.3. Розробка плану маркетингу
- 4.4. Розробка організаційного та виробничого планів
- 4.5. Розробка фінансовий плану
- 4.6. Юридичні аспекти бізнесів та стартапів
- 4.7. Управління ризиками проекту

5. Планування презентації бізнес-плану стейкхолдерам

- 5.1. Цілі та завдання підготовки до презентації бізнес-плану
- 5.2. Чинники успішної презентації бізнес-плану

Тестове завдання №2 (лекційні теми 3-5)

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Генерування підприємницьких ідей

Індивідуальне завдання №1

2. Аналіз стейкхолдерів бізнес-проекту

Індивідуальне завдання №2

3. Аналіз та розробка (оновлення) бізнес-моделі

Індивідуальне завдання №3

4. PEST- та SWOT-аналіз бізнес-проекту

Індивідуальне завдання №4

5. Розробка розділів та презентації бізнес-плану

Індивідуальне завдання №5

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань на лекційних та практичних заняттях за умови, якщо здобута середня оцінка становитиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційна частина оцінюється в спосіб складання двох тестових завдань на тижнях контрольних заходів. Практична частина оцінюється якістю виконання індивідуальних завдань. Кожне завдання поточного контролю за лекційною та практичною частинами оцінюється за 100-бальною шкалою з подальшим усередненням їх значення.

Індивідуальні завдання та контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені Національною рамкою кваліфікації (НРК) для магістерського рівня вищої освіти.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи:

У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться підсумкове оцінювання під час сесії – екзаменаційний тест. Для перевірки рівня опанування дисципліни може бути проведена співбесіда за результатами складання екзаменаційного тесту. Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

<i>Рівень, рейтингова шкала</i>	<i>Теоретична підготовка</i>	<i>Практичні уміння і навички</i>
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв'язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються

		раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60, задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький, 59-0, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	Студент знає умовні позначення та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <https://cutt.ly/IBesJEc>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом на сайті www.do.nmu.org.ua.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Відвідування занять

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8 Рекомендовані джерела інформації

Основи

1. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. / З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак, Р.Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/Docs/2020_Biznes-planuvannja_pidprijemnickoji_dijalnosti.pdf

2. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. Навчальний посібник. 2-е видання. К.: ЦУЛ. – 2019. – 384 с. URL: <http://moodle.socosvita.kiev.ua/moodledata/filedir/f4/0e/f40e6806a9ca0a9a3edb832c87511e213dcecc82>

3. Технології розробки стартапів. Навчальний посібник. К. Проєкт «Норвегія-Україна». 2021. 129 с. URL: <https://ifsa.kiev.ua/vidannya/navchalnij-posbnik-technolog-rozrobki-startapv.html>

4. Панченко І. Ієрархія, цілі й розвиток стартапу. Що таке RoadMap і як її створити. 02 травня 2022. URL: <https://vctr.media/ua/shho-take-roadmap-i-yak-korystuvatysja-140780/>

5. Юніт-економіка та аналітика продукту: що потрібно рахувати стартапам. URL: <https://www.gen.tech/post/yunit-ekonomika-ta-analitika-produktu>

6. Cremades, Alejandro. How To Create A Business Plan. 2018. URL: <https://www.forbes.com/sites/alejandrocremades/2018/07/24/how-to-create-a-business-plan/#21b88b7391c8>
7. Kirsner, Scott. Why There's No Such Thing as a Corporate Entrepreneur. February 05, 2018. URL: https://hbr.org/2018/02/why-innovators-in-big-companies-dont-count-as-entrepreneurs?referral=03759&cm_vc=rr_item_page.bottom
8. Product Development Cycle. URL: <https://www.productplan.com/glossary/product-development-cycle/>
9. Abhresh Sugandhi. Roles and Responsibilities of a Product Team. 30.06.2022. URL: <https://www.knowledgehut.com/blog/agile/roles-responsibilities-of-product-team>

Додаткові

1. Шаповал В. А., Літвінов Ю. І. Стратегічне управління стартапами в контексті місцевого економічного розвитку. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2023 №2 (82). 176-185. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/82.176>
2. Андріішина О.О., Шаповал В.А. Роздрібна торгівля в умовах цифровізації суспільства. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2022. №2 (78). С. 92-103. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/78.092>
3. Терехов Є. В., Шаповал В. А., Літвінов Ю. І. Ресурсний менеджмент індустріальних регіонів (Resource management of industrial regions). Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2021. №2 (74). С. 145-153. Режим доступу: DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/74.145>, https://ev.nmu.org.ua/docs/2021/2/EV20212_145-153.pdf
4. Шаповал В. А., Літвінов Ю. І., Висоцький С. В. Моделювання бізнесу виробничого підприємства як підґрунтя проєктів забезпечення конкурентної позиції. Modern Economics. 2020. № 19(2020). С. 199-205. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-33](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-33)
5. Людський чинник в процесі стратегічного управління розвитком об'єднаних територіальних громад / В.А. Шаповал, О.Г. Вагонова, С.М. Ісіков // Держава та регіони. Серія: Державне управління, 2019, №3 (67). С.171-176. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-3-31>
6. Романюк Н.М. Класифікація факторів ризику, які впливають на результати господарювання бізнес-структур. Економічний простір. 2022. № 181. С. 132-137 URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/issue/view/78>
7. Вагонова, О., Чорнобаєв, В., & Романюк, Н. (2022). Засмозв'язок створення інновацій від виробництва суспільних благ. Економічний простір, (182), 33-37. <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1184/1142>
8. Вагонова О.Г., Ащеулова О.М., Тютченко С.М., Романюк Н.М., Сорока І.В. Інтеграція управління бізнес-проєктами та аналізу бізнес-процесів для підвищення ефективності суб'єктів господарювання Ефективна економіка №11. 2024 DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.18> URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5078/5122>
9. Математичні моделі і методи прийняття рішень для сталого розвитку: навч. посіб. / О.В. Трифонова, Л.В. Тимошенко, С.А. Ус – М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. – 240 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165392>
10. Юніт-економіка та аналітика продукту: що потрібно рахувати стартапам. URL: <https://www.gen.tech/post/yunit-ekonomika-ta-analitika-produktu>
11. Waida, Maria. A Complete Guide to Marketing Metrics. May 17, 2022. URL: <https://www.wrike.com/blog/the-key-marketing-metrics-your-cmo-actually-cares-about/#What-are-marketing-metrics>
12. The Psychology of Design: 106 Cognitive Biases & Principles That Affect Your UX. URL: <https://growth.design/psychology>

13. Pathum Goonawardene. Endowment Effect for Product Adoption and Retention. May 21, 2021. URL: <https://uxplanet.org/endowment-effect-for-product-adoption-and-retention-21e130bb00b9>
14. Aishwarya Ramanathan. A Guide to Using Smart Nudges to Enhance User Experience. URL: <https://www.apxor.com/blog/a-guide-to-using-smart-nudges-to-enhance-user-experience>
15. Кучук М. Як надавати зворотній зв'язок: правила та робочий етикет. 17 липня 2020 р. URL: <https://www.gen.tech/post/yak-nadavati-zvorotnij-zvyazok>
16. Федоров О. Система цілепокладання OKR зробила Google видатним. Як її адаптувати під свій бізнес. 05 серпня 2021. URL: https://forbes.ua/leadership/sistema-tsilepokladannya-okr-zrobila-google-vidatnim-yak-ii-adaptuvati-pid-sviiy-biznes-05082021-2212?fbclid=IwAR1S-2bGPahrgewS4kWBz_j7mzC4MiDcggFpprU1FTmFR8HoiQO4jOvZOu0
17. Мещерякова К. Підприємець - мультифункціональний гравець». CEO Boosters про MVP, цінності та «режим фотооб'єктива». 4 лист. 2021 р. URL: <https://www.gen.tech/post/interview-z-ceo-boosters>

Інформаційні ресурси

1. Український фонд стартапів. URL: <https://usf.com.ua/>
2. Освітній проєкт «Стартуй стартап». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/startuj-startap>
3. Інвестиційна платформа. URL: Startup.Network <https://startup.network/ua/>
4. Бізнес-інкубатор YCombinator. URL: <https://www.ycombinator.com/>
5. Business Ready (B-READY). The World Bank's flagship report on business environment worldwide. URL: <https://www.worldbank.org/en/businessready?topic=protecting-minority-investors>
6. Державна служба статистики України. Статистична інформація / Економічна статистика / Макроекономічна статистика / Тенденції ділової активності. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Дослідження Європейської Бізнес Асоціація (індекси). URL: <https://eba.com.ua/research/doslidzhennya-ta-analityka/>
8. Кон'юнктурні опитування Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbusurvey>
9. Публікації Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/ua/publications>
10. Публікації Всесвітнього Економічного Форуму (Давос, Швейцарія). URL: <https://www.weforum.org/publications/>
11. Інформаційні та звітні дані акціонерних товариств. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua/>
12. Матеріали Статистичної служби Європейського союзу. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
13. Інформаційні та аналітичні матеріали Світового банку в Україні. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>
14. Матеріали Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>
15. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/>
16. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
17. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
18. Модельний статут товариства з обмеженою відповідальністю. URL: <https://nais.gov.ua/files/general/2023/07/27/20230727171344-29.pdf>
19. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

20. Як отримати ліцензію. Державна регуляторна служба. URL: <https://www.drs.gov.ua/licensing-category/yak-otrymaty-litsenziyu/>
21. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
22. Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3392-17#Text>
23. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
24. Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються прав авторів на твори. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright>
25. Промислова власність. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. URL: https://ukrpatent.org/uk/articles/industrial_property
26. ІР офіс. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРПНОІВІ) . URL: <https://nipo.gov.ua/>
27. Дія. Бізнес. URL: <https://business.diia.gov.ua/>